

Põhja-Pärnumaa valla 3. sünnipäeva kontsert-aktus

Põhja-Pärnumaa valla 3. sünnipäeva kontsert-aktust Väandra Kultuurimaja teatrisaalis alustati tavakohaselt Eesti Vabariigi hümniga. Leinaseisakuga mälestati tänavu viimsele teele saadetud valla finantsjuhti Kaie Rätseppa, Lääneranna vallavanemat Mikk Pikk-metsa, kõiki aasta jooksul meie hulgast lahkunud vallakodanikke ja endiseid aukodanikke. Aastapäevakõne pidas vallavolikogu esimees Ülle Vapper.

Tervituskontserdiga esines vokaalansambel NOORKUU.

Valla veebilehel oli mitu kuud kõikidel võimalus avaldada oma arvamust, kellele avaldada tänavu tunnustust hea ja silmapaistva töö eest sotsiaalvaldkonnas. Vallavalitsus analüüsis statuudile vastavaid ettepanekuid, tegi kokkuvõtte ja valis välja parimatest parimad.

Vallavanem Jane Mets ja volikogu esimees Ülle Vapper andsid parimatele

sotsiaaltöötajatele ja heakorrakonkursi „Kaunis kodu“ võitjatele üle lillekimbu, tänukirja ja meene.

Põhja-Pärnumaa valla sotsiaalvaldkonna tunnustuste eesmärk on väärtustada isikuid, kes oma tööalase või ühiskondliku tegevusega on panustanud valla sotsiaalvaldkonna arendamisse, ning tunnustada tegevusi, mis on märkimisväärselt arendanud valdkonda.

AASTA SOTSIAALTÖÖ EDENDAJA – ANNELI KALJUR

Ta on meie jaoks olnud silmapaistev sotsiaaltöö tegija ja edendaja. Ei ole olukorda, mis jääks temaga suheldes lahendamata. Ta ei poe mitte kunagi seaduste ja määruste taha, vaid suudab leida lahendusi, mis viivad edasi nii abivajajat kui ka sotsiaalteenuseid üldiselt. Ta suudab väga operatiivselt delegerida oma töötajatele ülesandeid, mis tõusevad päevakorda, ning leida napist sotsiaaltöö eelarvest rahalisi vahendeid näiteks tugiisikuteenuse osutamiseks abivajajale või siis psühholoogilise abi pakkumiseks hädas olevatele isikutele. Tema meeskond on alati tema pilgu all ning ta töötab pidevalt selle nimel, et sotsiaaltöö tegijad oleksid motiveeritud, hästi informeeritud ning koolitatud. Meie jaoks on ta silmapaistev koostööpartner, kellega koos tegutsemine on alati lihtne ning tõhus.

AASTA SOTSIAALTÖÖ EDENDAJA – RAUL TOOME

Ta on alati valmis enda aega ja teadmisi sotsiaalvaldkonda panustama. Ta on sotsiaaltöötajatele hea partner, kellega saab erinevaid ideid läbi arutada ning kes on ise valmis kaasa aitama, et valla elanike toimetulekut ja elukeskkonda parandada. Eriliselt silmapaistev on ta olnud 2020. a kevadise eriolukorra ajal, kus ta oma hea organiseerimisvõimega suutis toetada hoolekandeesutuste personali ja pakkuda erinevaid lahendusi kriisiga toimetulekuks.

AASTA SOTSIAALTÖÖ EDENDAJA – REIN KONTUS

Ta on sotsiaalosakonnale olnud väga hea partner ning sotsiaalvaldkonda tervikuna panustanud oma mõtete ja tegudega. Ta on ise ideede algataja ja alati valmis kaasa aitama teiste ideede elluviimisele, et parandada elanikkonna elujärge. Eriliselt silmapaistev on ta olnud 2020. a kevadise eriolukorra ajal, kus ta oma rahuliku ja kindla meelega aitas lahendada erinevaid murekohti sotsiaalvaldkonnas.

AASTA VABATAHTLIK – JANE VAIN

Ta on alati olnud valmis nii nõu kui jõuga sotsiaalvaldkonda panustama. Kogukonnas oli ta lahkelt nõus vastu võtma sotsiaalosakonna kliente, et tööpraktika raames leida erinevaid lahendusi nende toimetuleku parandamiseks. Ta ei pakkunud neile mitte ainult kohta, kus oma töid ja tegemisi teha, vaid oli nende kõrval ka psühholoogilise toena ning aitas neid nende igapäevaprobleemides. Ta teeb kordades rohkem, kui temalt oodatakse. Ta on aktiivne ja osavõtlik, alati lahendustele orienteeritud. Oma rahuliku meele ja hea nõuga on ta sotsiaalosakonnale väga heaks koostööpartneriks.

Valla tänukirjaga tunnustati Aime Viirat vabatahtliku töö ja panuse eest erivajadustega inimestega tegelevas Väandra Alevi Sotsiaalmajas. Aime on alati meie jaoks olemas olnud viimased neli aastat, kui vaja abi ja tuge ühisürituste korraldamisel ning väljasõitudel. Tema positiivsus ja rõõmsameelsus on väga nakkav, ta on muutunud nende aastatega meile kõigile ühiseks vanaemaks, keda kõik tunnevad ja omaks peavad.

Anneli Kaljur, Janek Saharenko, Kerttu-Kaia Kesler, Raul Toome, Külli Karits, Alar Abel.

Fotod Marek Mangusson

Pille Jaasi, Silje Lang, Lembi Uulimaa, Mati Rosenstein ja Ülle Vapper.

Kauni Kodu tunnuspilvi võtab vastu Harald Valk.

Aime Viira ja Jane Mets.

Kokkuvõte novembrikuu volikogu istungist

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu I koosseisu 37. istung toimus 18. novembril 2020. a, järgides ohutusreegleid, Vändra Kultuurimajas.

- Kuulati Põhja- Pärnumaa valla **üldplaneeringu eskiisi** tutvustust.
- Kinnitati Põhja-Pärnumaa **valla arengukava aastani 2030 ja eelarvestrateegia 2021-2024. a.**
- Kuulati ja võeti teadmiseks **Põhja-Pärnumaa 2020. a eelarve seireanalüüs** seisuga 30.09.2020. a.
- Lõpetati **Põhja-Pärnumaa valla 2020. aasta II lisaeelarve I lugemine**. Parandusettepanekute tegemise tähtaeg on 29. november 2020 kell 24.00.
- Salajasel hääletamisel valiti Põhja-Pärnumaa **Vallavolikogu haridus- ja noorsootöökomisjoni esimeheks Priit Enok ja aseesimeheks Olga Kaljuste**.
- Kinnitati Põhja-Pärnumaa **Vallavolikogu arengukava majanduskomisjoni liikmeteks Märtin Rõomussaar, Ülo Stokkeby, Toomas Sonts, Riina Kukkk, Tiia Uffert, Kaido Madisson ja Tiit Soosaar**;
- Kuulati vallavanem Jane Metsa informatsiooni koroonapiirangutest Põhja-Pärnumaa vallas.

Ülle Vapper
Volikogu esimees
e-mail: ylle.vapper@pparnumaa.ee

Videosalvestusi istungitest on võimalik vaadata valla kodulehelt aadressil: www.pparnumaa.ee

Valla vee-ettevõtte AS Mako sõlmis kaks hankelepingut

AS Mako juhatuse liige Garri Suuk ja OÜ Vändra MP juhatuse liige Tiit Kangert kirjutasid lepingule alla vallavalitsuse saalis.

2. novembril sõlmis Põhja-Pärnumaa valla vee-ettevõtte AS Mako kaks hankelepingut.

Libatse küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimise projekteerimis-ehitustööde lepingu allkirjastasid Vändras Põhja-Pärnumaa valla Vändra halduskeskuses AS Mako juhatuse liige Garri Suuk ja OÜ Vändra MP juhatuse liige Tiit Kangert.

Rekonstrueeritakse ja rajatakse 1,7 km vee- ja 2,7 km kanalisatsioonitorustikke ning paigaldatakse 2 uut reoveepumplat. Uuendatakse kõik seni rekonstrueerimata olnud vee- ja kanalisatsioonitorustikud ning liitumispunktid. Projekti käigus lahendatakse sademevee ärajuhtimise küsimus.

Inseneri ja omanikujärelvalve teenuse osutamise leping sõlmiti AS Mako ja AS Infragate vahel. AS Infragate poolt allkirjastas lepingu juhatuse liige Jüri Ligi.

Projektijuhtimist teostab OÜ Europolis.

Veemajandusprojekti ehitusmaksumus on 699 177 eurot. Sihtasutus KIK toetab projekti 280 891 euroga. Ehitustööde täitmistähtaeg on 9 kuud.

2020. aastal on Põhja-Pärnumaa vallas valminud 4 vee-majandusprojekti – Vihtra, Suurejõe ja Pärnjõe külas ning Vändra alevis. Projektide kogumaksumuseks oli 3,2 milj eurot.

TÄIENDAVATE MEETMETE RAKENDAMINE KOROONAEPIDEEMIA LEEVENDAMISEKS

Väljavõte 17.11.2020
Põhja-Pärnumaa vallavalitsuse protokollis

Lisainfo:

Maritta Sillandi,
Põhja-Pärnumaa valla
registripidaja,
telefon 4430330

- Ära jäetakse kõik hallatavate asutuste planeeritud väljasõidud.
- Hallatavate asutuste siseruumides ei korraldata avalikke ega kutsetega üritusi (sh kontserdid, tantsuõhtud, jõuluüritused, maja üürimised perekondlikeks tähtpäevadeks ja ettevõtete pidudeks).
- Lisaks eakate piirkondlikele jõuluüritustele (Halinga ja Tootsi piirkonna eakad Halinga Restoranis, Kaisma Rahvamajas, Pärnjõe Rahvamajas, Suurejõe Rahvamajas, Vändra Kultuurimajas, Vihtra Külakeskuses, Võidula Rahvamajas, Kadjaste Vabaajakeskuses) jäetakse ära kõik jõulupeod, kuhu on kutsutud külalisi.

- Kodustele lastele ei korraldata jõuluüritusi. Lapsevanemad saavad oma laste kummikid kätte oma piirkonna halduskeskusest.
- Muud jõuluüritused läbi viia võimalusel välitingimustes, arvestades hajutatuse reeglit.
- 26. detsembrile kavandatud Jõulugala 2020 asemel toimub Vändra kultuurimaja ees asuvas parklas Põhja-Pärnumaa valla Jõulukontsert 2020. Esineb ansambel The Swingers. Kontsert on tasuta.
- Arvestades kinokülastajate arvu vähesust jäävad kinoseansid toimuma, ent jälgitakse hajutatuse reeglit.
- Tähistame jõule ja aastalõppu pereringis!

Vallavolikogu kinnitas arengukavad

Vallavolikogu kinnitas novembrikuu volikogu istungil Põhja-Pärnumaa valla arengukava aastani 2030 ja eelarvestrateegia aastateks 2021-2024. Sellele eelnes valla hariduse- ja noortevaldkonna arengukava kinnitamine oktoobrikuu volikogu istungil.

Hariduse- ja noortevaldkonna arengukava aastani 2040 koostamine oli väga pikk ja põhjalik protsess ning seoses eriolukorraga valmis plaanitud hiljem. Haridus- ja noortevaldkonna arengukava on terviklik käsitlus alus-, üld- ja huviharidusest ning noorsootööst. Eraldi valdkondlikku arengukava otsustati koostada, kuna haridusvaldkond on omavalitsustele pandud ülesannetest üks kõige olulisemaid, moodustades ühtlasi ka valla eelarvest suurima osa. Arengukava eesmärk on valdkonna tuleviku osas (kuni aastani 2040) laiapõhjaliste kokkulepete saavutamine.

Arengukava kokkupaneku raames

- Koostati valla elanikkonna ülevaade ja rahvastikuproгноos perioodiks 2020–2040.
- Viidi läbi haridus- ja noorsootöö asutuste analüüs, sh vaadeldi õpirännet, töötajaskonda, kinnisvara füüsilist olukorda ja finantseerimist. Analüüs hõlmas ka kõikide asutuste külastamist ja juhtide intervjuueerimist.
- Korraldati kaasamisseminarid tulevikupildi kujundamiseks.

Kindlasti ei oska meist keegi näha pikalt aastate pärast tegelikku olukorda ette ja seetõttu vaadatakse üle ning vajadusel tehakse korrekture arengukavas igal aastal.

Novembrikuu volikogu istungil kinnitati Põhja-Pärnumaa valla arengukava aastani 2030 ja eelarvestrateegia aastateks 2021-2024.

Suureks abiks olid nn valla suure arengukava koostamisel juba eelnevalt läbivaid tegevused ja mõttevahetused haridus- ja noortevaldkonna arengukava tegemisel.

Juhul, kui praeguses ärevas olukorras meie majanduses ei toimu langust ja meie maksutulud püsib stabiilsena, on valla arengukavas plaanitud suuremad investeeringud aastaks 2021 põhirõhuga hariduse valdkonnale:

- Vändra Gümnaasiumi ruumide rekonstrueerimine ja Vändra Muusikakooli ümberkolimine Vändra Gümnaasiumi ruumidesse eeldatava maksumusega 700 000 eurot.
- Pärnu-Jaagupi Lasteaia Pesamuna remondi- ja rekonstrueerimistööd kokku summas 640 000 eurot. Kuna riigipoolne eriolukorrast tulenev investeeringutoetus 520 000 eurot laekub 2020. aastal ja jääb vabasse jääki, on Pärnu-Jaagupi Lasteaia Pesamuna 2021. aasta investeering käsitletav omaosalusena.
- Veemajandusprojekte teostab Aktiaselts Mako. Vallapoolne osalus on Libatse küla trasside ja pumplate rekonstrueerimiseks 330 000 eurot, mis eraldatakse AS Makole aktsiakapitali laiendusena.
- Vahenurme sotsiaalmaja soojustamise ja küttesüsteemi väljaehitamise projekti arvestuslik maksumus on

150 000 eurot. Investeering tehakse juhul, kui Kredex toetab renoveerimist 50% ulatuses.

- Valla teedele kavandatud investeeringud (tolmuwabade katete ehitamine ja katete säilitamine) tehakse vastavalt teehoiukavale summas 134 000 eurot.
- Tänavavalgustuse iga-aastaseks uuendamiseks on 30 000 eurot aastas.
- Tootsi vabaõhulava summas 30 000 eurot.
- Hajaasustuse programmis osalemiseks on 40 000 eurot, millele riik lisab omalt poolt 40 000 eurot.
- Kaasava eelarve maht on 40 000 eurot (2020. a summa 20 000 ja 2021. a summa 20 000 eurot).
- Vändra Lasteaia Mürakaru maja elektrisüsteemi korrastamiseks on 30 000 ja hooviala teede korrastamiseks 20 000 eurot.
- Pärnu-Jaagupi Kooli 2 hoone rekonstrueerimiseks ja puuetega isikutele ligipääsu tagamiseks kogu hoonele summas 280 000 eurot. Sellele loodetakse CO² projektist saada toetusena juurde 400 000 eurot.

Mõlemad arengukavad on kättesaadavad valla kodulehel.

Jätkugu meil kõigil jõudu ja tahtmist arengukavas planeeritu ellu viia.

Ülle Vapper
Volikogu esimees

Ettevalmistused hajaasustuse programmist 2021. a toetuste taotlemiseks

2021. aastal tuleb taas võimalus hajaasustuse programmi raames toetust taotleda. Taotlusvooru avamisest anname teada valla kodulehel ja Valla Teatajas juba uuel aastal.

Programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades alaliselt elavatele peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele neis piirkondades. Eesmärgi saavutamiseks toetatakse programmist majapidamiste veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Maksimaalne toetus programmist ühele majapidamisele on 6500 eurot. Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka viiel eelneval kalendriaastal programmist

saadud toetuse summa. Taotleja ja kaas-taotleja oma- ja kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.

Selleks, et toetust taotleda, peab taotleja nii alaline elukoht kui ka rahvastikuregistri järgne elukoht asuma taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist kuni toetuslepingu sõlmimiseni nimetatud piirkonnas asuvas majapidamises, millega seotud projektile toetust taotletakse.

Taotluste hindamisel kõrgema hinde saamiseks on oluline osa ka majapidamises elavate inimeste arvul ehk kasusaajate arvul, kelle elukoht peab samuti olema rahvastikuregistri järgi samas majapidamises 1. jaanuari 2021. a seisuga.

Hajaasustuse programmi määrus ja määru seletuskiri on leitavad valla kodulehelt: www.pparnumaa.ee/keskkond/hajaasustusprogramm

Head vallaelanikud, kes Te elate alaliselt Põhja-Pärnumaa vallas, aga rahvastikuregistri järgne elukoht siin vallas ei ole ja planeerite hajaasustuse programmist 2021. aastal toetuse taotlemist, siis on soovitatav teha vajalikud registreerimised rahvastikuregistris ära enne käesoleva aasta lõppu selleks, et kvalifitseeruda toetuse taotlejaks. Elukoha registreerimise kohta leiate kontaktid ja rohkem infot valla kodulehelt: www.pparnumaa.ee/elukoha-registreerimine

Valla rahandusosakonna juhataja-finantsjuht on Eve Lempu

Alates 1. oktoobrist täidab Põhja-Pärnumaa valla rahandusosakonna juhataja-finantsjuhi tökohustusi senine rahandusosakonna juhataja-pearaamatupidaja Eve Lempu.

„Pärast Kaie Rätsepa ootamatut lahkumist vastasin vallavanema ettepanekule, võtta lisaks veel terve ametikoha jagu kohustusi, jaatavalt, sest varasemalt (enne haldusreformi) täitsime pearaamatupidajatena neid rolle samuti ühe isikuna. Kui uue valla moodustamise alguses oleks seda pidanud tegema üksinda, oleks väga raske olnud. Olukord, kus tehti neljas vallast üks, oli arvepidamise suhtes tõsine väljakutse. Kuigi seadusandluse mõttes tegutsesid kõik neli valda ühte moodi, tehti lihtsalt paljusid asju erinevalt. Meie ülesanne oli luua üks ja ühtne süsteem,“ räägib Lempu, kellele praegused uued tööülesanded lisandusid ajaliselt keerulisel hetkel – käsil oli uue eelarve moodustamine, käesoleva aasta eelarvele lisaeelarve koostamine, eelarve strateegia uuendamine jne. „Millegipärast tundub inimestele sageli, et raamatupidajaid on liiga palju. Kui ühinenud nelja valla raamatupidamistes töötas kümme inimest, siis praegu teeme kogu Põhja-Pärnumaa arvepidamise ära viie töötajaga. Kuud

saavad kiiresti läbi ja tähtaegadest tuleb kinni pidada. Töökoormus suurenes kõikidel, õppida tuleb uute programmidega töötama. Meil on väga tublid raamatupidajad ja nagu on kombeks öelda – üksinda ei tee midagi – ja see on tõesti nii!“ Tööjaotus määrab raamatupidajatele kindlad valdkonnad, millega nad tegelevad, kuid samas on kõik vajadusel võimalised üksteist asendama. „Lisaks raamatupidamisprogrammide PMen on meil eelmisest aastast alates kasutuses uus veebipõhine eelarvestamise programm VeeRa. See rakendus võimaldab eelarveprotsessi jälgida nii tagasiulatuvalt kui ka käesoleval eelarveaastal reaalselt. Seda kasutavad kõik hallatavate asutuste juhid ja spetsialistid,“ tunneb Lempu rõõmu uuendusest, mis teeb kogu valla planeeritud rahaliikumised nähtavaks ja võrreldavaks.

„Püüan jälgida, et toimuks valla tasakaalustatud areng. Investeeringuid saabki teha kordamööda, sest meie vahendid on piiratud ja korraga igale poole pole võimalik ehitada või remonte teostada. Head tahet valda ühtlaselt arendada on meil küllaldaselt!“

Eve Lempu on sündinud ja suure osa oma elust elanud Tartus. Pärast Tartu Ülikooli

majandusosakonna lõpetamist töötas ta Tartu Kaubandusvalitsuses. 1988. aastal Eve abiellus ja tuli elama Pärnumaale Pärnu-Jaagupi vahetus läheduses olevasse Kodesmaa külla. Abikaasa Mattil on mööbli valmistamisega tegelev firma Matti&Puit OÜ, tütar Helen lõpetas Tartu Ülikooli arstiteaduskonna ja on praegu residentuuris, poeg Madis lõpetas EBS-i ja töötab Tallinnas.

„Minu suur hobi oli laulmine, laulsin TÜ Akadeemilises Naiskooris pea kümme aastat. Muusika on mind alati saatnud, käin kontsertidel, teatrietendustel. Uueks toredaks hobiks on kujunenud mälumäng. Pärnu-Jaagupi Rahvamajas käib koos 10-13 võistkonda ja mängu viib läbi tuntud mälumängija Jaan Allik Pärnust. Meie võistkond nimega „VV“ on seal olnud päris edukas. Ning kui on oma maja ja aed, siis jätkub seal tegevust vabaks hetkeks nii suvel kui talvel.“

Järgmise aasta 2. jaanuaril tähtub Eve Lempul 30 aastat töötamisest kohalikus omavalitsuses.

„Tulin tööle Pärnu-Jaagupi Alevi RSN Täitevkomitee juurde vastmoodustatud raamatupidamisse 2. jaanuaril 1991. Algsest mõttest teha seda tööd mõned aastad on saanud 30. Selle aja sisse on mahtunud nii valdade taastamine, ühendamine

(2!), rahareformid Vene rublalt Eesti kroonile ja sealt edasi eurole ning lugematul arvul muutusi raamatupidamise korraldamises. Töö kohalikus omavalitsuses on pakkunud väljakutseid ja eneseteostuse võimalusi. Tänapäeval nimetatakse raamatupidamist tugisüsteemiks – seda võibki võrrelda inimese selgrooga, mis on aluseks liikumisele ja tegutsemisele ning toetab teda igakülgset.

Mis näitab, et raamatupidaja teeb hästi oma tööd? Kui organisatsioon toimib tõrgeteta, ongi hästi tehtud!“

Õie Kuusk

Vändra piirkonna lastekaitsepspetsialist on Anu Õismets

Alates 26. oktoobrist töötab Põhja-Pärnumaa vallavalitsuses Vändra piirkonna lastekaitsepspetsialistina Anu Õismets.

Üle 20 aasta Kaansoo külas elanud Õismetsale ei ole tööpiirkond ega elanikud võõrad. Pikka tööülesannete rivi kokku võttes on lastekaitsepspetsialisti kohustuseks lastekaitseadusega antud ülesannete täitmine, lastega perele toimetuleku soodustamine, ennetustöö teostamine, lastekaitsevaldkonna edendamine, last kasvatavate isikute toetamine laste õiguste ja heaolu tagamisel.

Tänavu suvel lõpetas Anu Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis sotsiaaltöö ja rehabilitatsiooni korralduse eriala. AS Hoolekandeteenused Vändra Kodust on tal pagasina kaasas nelja aastane töökogemus sotsiaalvaldkonnas. Töös psüühiliste erivajadustega inimestega täiendas Anu järjepidevalt oma erialaseid teadmisi ja otsis probleemide erinevaid lahendusi – oli klientide suhtes alati empaatiline, täielikult must-valget maailmapilti eirav ja igas olukorras mitmetele miks- ja kas-küsimusele vastuseid otsiv.

„Praeguseni olen töötanud peamiselt täiskasvanutega, kuid tunnen, et minu tegelik kutsumus ja südamesoov on töötada lastega/noortega, et aidata parandada abivajavate laste elukvaliteeti,

tagades sellega neile kvaliteetsemat täiskasvanuiga. Olen näinud juhtumeid, mil tunnen, et õigeaegse sekkumise ja abiga oleks olnud võimalik nüüdseks täiskasvanuikka jõudnud kodanikele luua paremad võimalused iseseisva eluga toimetulekuks. Oma töös oleks mul võimalik selliseid olukordi ära tunda ja ennetada. Õpingutes Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis lähtusin soovist töötada tulevikus laste/noortega ning valisin valikainetena aineid, mis aitaksid mind selles valdkonnas. Näiteks „Laste õigused ja heaolu Eestis ja Soomes“, mille käigus saime võimaluse Soomes tutvuda nende lastekaitse süsteemiga. „Laste ja noorte psüühika- ja käitumishäired“ andis parema ülevaate lapsi ja noori mõjutavatest vaimsetest raskustest. Mõistmaks paremini aktiivsuse- ja tähelepanuhäirega last kasvatavaid perekondi, koostas vastavasisulise lõputöö.

Küsisin oma nooremalt pojalt, et kes on tema meelest lastekaitsepspetsialist ehk, mis tööd tema emme teeb? Ta vastas, et ma käin lapse kodus ja kui näen, et seal on midagi halvasti, siis ma aitan. See oli tema nägemus minu tööst. Eks see on tegelikult õige, aga laiemalt on lastekaitsepspetsialisti töö leida lahendusi/võimalusi (erinevate teenuste, toetuse, vanemate aitamise, jne näol),

mis aitavad tagada lapse õigusi ning parandada tema elukvaliteeti.“

Anu Õismetsa peres sirgub kolm kooliealist poega, kellest vanim on haridusliku erivajadusega

„Olen selle valdkonna murede-rõõmudega kursis,“ kinnitab Anu ja väidab, et selle kogemuse olemasolu oli üheks ajendiks, miks ta antud ametikohale kandideeris. Lisaks on ta Lahmuse Kooli hoolekogu liige ning tänu sellele on kursis ka hariduslike erivajadustega laste õppimisvõimalustest - haridusvaldkonnast. Õismetsade pereisa teenib

perele elatist välismaal ja on sunnitud mitu nädalat järjest olema kodust eemal. „Seda enam võtame ühiselt midagi toredat ette kui ta on pikemat aega kodus. Mind on õnnistatud hea emaga, kes elab meie lähedal ja on andnud mulle pere kõrvalt võimaluse enese arendamiseks-õppimiseks,“ on Anu südamest tänulik oma emale Tiiale. „Mulle meeldib väga lugeda, teha terviselikumist, kokata. Eriline lemmik on psühholoogia. Kuigi eriti selleks kõigeks aega pole, siis loodusesse minekuks leiab ikka mõne nädalavahetuse. Käime perega rabas ja metsas, kas marjul-seenel või lihtsalt niisama. Loodus on minu elus väga tähtsal kohal, kus laen oma patareisid.

Lapsevanemana tean, et laste kasvatamine on meie elu üks suurimaid väljakutseid, mille jooksul puutume kokku mitmete erinevate olukordadega ning vahel ka sellistega, mille puhul ei piisa ainult meie enda teadmistest ja ressursidest ning võime vajada abi. Oma praeguses töös loodan saavutada häid suhteid laste ja nende vanematega. Soovin, et mind võetakse pigem sõbrana, kelle poole murega pöörduda, mitte korda looma tulnud ametnikuna. Loodan, et suudan aidata kaasa muutustele, mis viivad laste elu paremasse suunda,“ räägib Õismets.

algus lk 1

Valla tänukirjaga tunnustati Merike Palmit vabatahtliku töö ja panuse eest Vändra Alevi Sotsiaalmaja piirkondliku taaskasutuse korraldamisel. Merike on panustanud juba kaks aastat oma isiklikku aega, et taaskasutuskeskus saaks olla inimeste jaoks avatud ja hoiab ruume korras. Merike on muutunud selle ajaga meile asendamatuks ja on olnud asutusele väga suureks abiks. Eriolukorrad vajavad erilisi inimesi. Kohusetundliku töö eest kriisi ajal, kus igapäevane eakate ja erivajadustega inimeste toiduainete ja ravimitega varustamine jäi hooldustöötajate õlgadele, et vähendada inimeste liikumist ja nakatumisvõimalusi. Tänukirja pälvisid **Herle Laanesoo, Karmen Ilves ja Aune Kont.**

Valla tänukirjaga tunnustati vallavalitsuse ametnikke pühendunud töö eest eriolukorra ajal: Kersti Tilk, Külli Karits, Eret Pank, Kerttu-Kaia Kesler, Krista Lindmäe, Evelin Ivanov. Tänati MTÜ Pesapuu kollektiivi lahenduskeskse koostöö ja panuse eest sotsiaalteenuste osutamisel ning arendamisel Põhja-Pärnumaa vallas. MTÜ Pesapuu kollektiiv on Põhja-Pärnumaa

valla sotsiaalosakonnale abiks erinevate teenuste pakkujana ning mitmesuguste projektide teostamisel. Pesapuu kollektiivis on inimesed, kes teevad oma tööd pühendumuse ja südamega ning nendega on alati rõõm koostööd teha. Väga paljud meie valla inimesed on saanud tänu neile tuge ja uusi teadmisi toimetuleku parandamiseks.

Tänati koostöö eest sotsiaalvaldkonna arendamisel piirkonnapolitseinikke **Alar Abelit ja Janek Saharenkot** ning noorsoopolitseinik **Natalija Karelinat.**

Põhja-Pärnumaa valla politseiametnikud on sotsiaaltöötajatele alati abiks ning valmis kaasa mõtlema probleemide lahendamisele. Läbi kiire infovahetuse ja võrgustikutöö on politseinikud toetanud valdkonna tööd tervikuna.

2020. a eriolukord nõudis inimestelt oma igapäevaste harjumuste olulist muutmist. Eriti keerulises olukorras olid hoolekandeseaduste personal ja asutustes viibivad kliendid. Klientide ja ka personali liikumisvabadus oli piiratud ning pinged viiruse ohu tõttu kuhjusid. Selles keerulises

olukorras pidid hoolekandeseaduste juhid koos oma kollektiiviga tulema toime oma hirmudega, leidma piisavalt töökäsi ning olema toeks ka oma klientidele, kelle elu oli hetkega pea peale pööratud. Vallavalitsusel on põhjust olla tänulik kõikidele hooldekodude juhtidele ja töötajatele, kes vaatamata pingetele jätkasid oma igapäevast tööd! Need inimesed on meie kangelased ja väärivad tunnustust meilt kõigilt!

Tänati: Vändra Alevi Hoolekandekeskuse kollektiiv, MTÜ Halinga Turvakodu kollektiiv, Tootsi Hoolekodu kollektiiv, Vihtra Päevakeskuse kollektiiv, Vändra Alevi Sotsiaalmaja kollektiiv, SA Pärnu-Jaagupi Hoolduskodu kollektiiv, SA Vändra Tervisekeskuse kollektiiv.

Tänati heakorrakonkursil „Kaunis kodu“ osalejaid:

Viivi Ottosoni Pärnu-Jaagupi alevist.

Võistluskategoorias – elamud tiheasustuses võitis

III koha – perekond Õiglane, Lohu tn 42, Vändra II koha – perekond Vaht, Pargi tn 12, Vändra alev I koha – perekond Valk, Pikk tn 23, Vändra alev

Maakodude arvestuses võitsid

III koha – Merle Pihlapuu ja Kermo Toobal, Lääne talu, Kaansoo küla

II koha – perekond Veeris, Vösavillemi talu, Arase küla

I koha – perekond Pöder, Hansumäe talu, Pärnjõe küla

Sotsiaal-, äri- ja tootmisobjektid: tänati osalemise eest Juurikaru Põhikooli.

Äri- ja tootmisobjektidest tunnustati võrdselt kahte objekti:

Piesta Kuusikaru talu, Kullimaa küla – Külli Eller ja Hardi Nigulas – pereettevõtte valmistab õunatooteid ja pakub puhkemaja teenust.

Jussi Talu OÜ, Metsavere küla, perekond Kulbok kasvatab müügiks taimi, köögivilju, lilli ja marju. Sünnipäevaaktuse lõpetas vokaalansambel Noorkuu ja väikeses saalis toimunud banketil lõigati lahti uhke sünnipäevatort.

Kontsert-aktust juhtis Raiko Allikivi, kava ja tunnustatute tutvustused pani kokku haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Tarvi Tasane.

Vändra Gümnaasium on ettevõtlik kool

Vändra Gümnaasium on õpilaste ettevõtlus-pädevuste omandamist toetanud teadlikult juba 20 aastat. I-III kooliastme õpilastele on õppekava järgselt õpetatud majandusõpetust alates 1994. aastast ja gümnaasiumiastmes on alati olnud valikainetena ettevõtlikkust toetavad kursused. Majandusõppe jätkusuutlikkuse eest oleme tänulikud meie majandusõpetajatele Ene Kitsnikule, Riina Sikkalile ja Silja Enokile, kelle tegevus ulatub koolist väljaspoolegi. Õpetaja Silja panust majandusõppe õpetajate koolitamisel on tunnustatud ning ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu tunnustuskonkursil pälvis õpetaja Silja Enok tiitli – „Aasta ettevõtlik õpetaja 2020“.

Meie ettevõtlike õpetajate innustamisel ja juhendamisel on meie õpilased praktiseerinud mini- ja õpilasfirmades, osalenud erinevatel idee- ja ettevõtluskonkurssidel. Kuulume ettevõtlike koolide võrgustikku ja järgime oma tegevustes ettevõtlikele koolidele mõeldud standardit. Aasta-aastalt püüame rohkem panustada ettevõtlusõppe praktilisemaks muutmisesse ja see on kooli arengu- ja tegevuskava üks prioriteetideid.

Kooli projekt „Vändra Gümnaasiumi ja OÜ Valley ettevõtlusõppepraktikum“ pälvis vabariiklikul konkursil II koha koostöö kategoorias.

Silja Enok

Koostöö on üks kooli väärtustest ning sellele tugineb kogu kooli elu ja edu.

OÜ Valley on ainulaadne ettevõtte ja Vändra Gümnaasiumiga koostööd teinud ka eelnevalt. Oleme äärmiselt tänulikud, et ettevõtte on olnud sponsoriks koolile ja meil on olnud võimalus presenteerida Valley toodangut. Valley

on osalenud mitmed aastad kooli ettevõtlus- ja karjäärinädalatel, ettevõttest on käinud koolis tunde läbi viimas spetsialistid. Õpilased on mitmetel aastatel käinud ja külastanud ettevõtet, tutvunud tootmisprotsessidega. Kuigi koostöö kooli ja ettevõtte vahel on toimiv, on see siiani jäänud teoreetiliseks. Täna on probleemiks, et noored, kes sisenevad tööturule, ei kujuta ette, kuhu nad satuvad, millised on tööandjate ootused, mida neil oodatakse ja milline on tööksekkond. On vaja, et õpilane näeb töö

tegemist reaalses tööksekkonnas. Selleks, et tõsta õpilaste teadlikkust tööelust, on vaja, et nad saaksid olla protsessis osalised ja kogeksid seda ise.

Ettevõtlusõppe praktikumis said õpilased erakordse võimaluse kavandada, kujundada ja osaleda vaiba valmistamise protsessis ning teha valmis ise seinavaip. Osalejad said personaalse kogemuse ja teadmise sellest, kuidas planeeritakse erinevaid tööprotsesse ettevõttes, kuidas kavandatakse, disainitakse ja milliste töövõtetega kootakse vaipa. Projekti saime ellu kutsuda tänu SA Innovele, kes rahaldas meie projektitaotlust ja kaasrahastas projekti.

Oleme väga tänulikud Valley meeskonnale ja meie kooli ettevõtlikele õpetajatele. Õpilaste saadud väärt kogemused püsivad neis ja ial ei tea, millal mulda kukkunud seeme idanema hakkab.

Eriline tänu teile, kes te aitasite selle idee ellu viia: Aadu Juhkental, Ruth Sahin, Kersti Meier ja Katrin Suie. Samuti õpilased, kes tulemuse nimel enim pingutasid: Markus Sepp, Kristina Kapp, Kärt Tamm, Kärt Pankov, Nete Liis Kapral, Janari Pärn ja Elori Orgusaar.

Marget Privits

Vändra Gümnaasiumi direktor

Rahvamaja laval on näidendiproovil Krislin Kalmet, Hanna Grete Leas, Liisa-Marinelli Viik, Anete Hirvela.

Gerda Mölder juhendab noori näitekunstihuvilisi

Pärnu-Jaagupi rahvamaja juhataja Gerda Mölder kutsus eelmise aasta sügisel kokku kohaliku põhikooli õpilaste näitetrupi. Tänavu osaleti juba edukalt kooliteatrite festivalil.

Kas Sa oled näiteringi juhendamist õppinud?

Olen käinud erinevatel kursustel ja lõpetanud Viljandi Kultuuriaakadeemia kultuurikorraldaja eriala suunaga etendus- ja lavakunst.

Mis lugu mängite ja kuidas see lastele meeldib?

Mängisime Jane Meresmaa-Roosi lavastust SUSSID PÜSTI! Tegu on vahva jõululooga, mille õppimist alustasime 2019. aasta sügisel. Plaan oli sellega osaleda kooliteatrite riigifestivalil Pärnumaa eelvoorus 2020. a kevadel, mis aga kahjuks jäi eriolukorra tõttu riigis ära. Kuna selle tõttu lükati ka riigifestival edasi sügisesse, siis tekkis meil oktoobris uuesti võimalus osaleda ära jäänud Pärnumaa eelvoorus. Tähtede seis soosis meie tegevust niivõrd, et me võitsime maakonna eelvooru keskmise vanuseastme (5.-9. klass), mille tulemusena pälvisime õiguse esindada maakonda kooliteatrite riigifestivalil. Riigifestival korraldati tulenevalt keerulisest olukorrast riigis veebipõhiselt.

Riigifestivalist võttis osa 9 maakonda, kus meie saime n-ö eetria viimastena. Terve päeva vältel oli võimalus kõigil lavastustest osa saada veebi vahendusel, mis oli iseenesest väga vahva. Polnud eriti oluline, kus sa parasjagu viibisid, näha ja kuulda sai kõiki etendusi.

Olukorrast tingitult said kõik osalejad oma soorituse teha oma kodulavalt. Eks see andis vast mingisuguse eelise kõigile end natuke rahulikult tunda.

Kuna sel aastal oli kõigile osalemine eriline, siis erandkorras ei jagatud ka kohti välja. Sellest muidugi pole midagi hullu, sest sellisest vahvast teistmoodi ettevõtmisest osa võtta oli väga põnev. Žürii liikmed andsid kohe peale etendust tagasisidet, mis oli innustav ja tähelepanelik.

Otsustasite osaleda kohe kooliteatrite festivalil ja pääsesite edasi riigi kooliteatrite festivalile. Millised on muljed festivalil esinemisest? Kuidas lavanärviga toime tulite või polnudki seda?

Lavanärv oli lastel kohe sees, kui nad rahvamajja saabusid. Olin tehnilised vahendid päeval juba valmis seadnud ja kui need natuke ärevil noored majja jõudsid, siis tuli mulle ka närv sisse. Nüüd mõtlen ja ajab lihtsalt naerma, aga see oli mõnus tunne.

Aga mul on väga lahedad noored, kellele võib alati kindel olla! Üks meie näitleja Anete Hirvela kommenteeris esinemist: „See oli üritus, mis oli väärt pikka ootamist ja see tunne, mis seal laval olles kätte said, isegi kui sa füüsiliselt publikut ei näinud, oli võimas.“

Täna on meil juba uus projekt käsil ja selle tarbeks on jürde otsitud ka uusi liikmeid.

Õie Kuusk

Sõnum eluloosõpradele

Septembrikuu Valla Teataja andis teavet Eesti Rahvuskultuuri Fondi stipendiumitaotluste uue vooru algusest. See fond on paljudele Põhja-Pärnumaa valla, eriti aga Halinga osavalla elanikele tuttav. Kümme aastat tagasi kogusime jaaguplastelt annetusi selle fondi juurde loodud biograafika allfondile. Oleme allfondi raha kasutanud kolmeaastaste vahedega 2014. ja 2017. aastal ning teeme seda tänavu järjekordse stipendiumi väljamaksmiseks. Sel aastal osutus stipendiumi vääriliseks Arvo Teringu koostatud ja Jürgen Beieri toimetatud „Lexikon der Studenten aus Estland, Livland und Kurland an europäischen Universitäten 1561–1800“ (Köln, Weimar, Wien, 2018).

Stipendium pidi antama üle 6. detsembril Tallinnas Mustpeade majas toimival fondi aastäiritusel, kuid epideemia tõttu lükati see järgmise aasta 21. märtsile. Suur tänu kõigile omaaegsetele annetajatele. Meie stipendium toimib ja toetab jõudumööda Eesti elulooliste teatmeteoste koostamist ja väljaandmist.

Aldo Kals

HENN LAHESAARE MÕTISKLEB

Sellele mõtisklusele on pannud aluse elu ise ja inimeste mure. Seda võiks ka tituleerida nii – inimestele abi ja töötutele töö. Milles siis probleem? Asi iseenesest lihtne ja eluline. Läheneb ju talv ja kõik sellega kaasnev. Lume rookimine, jää purustamine, liiva raputamine kõnniteedele ja nii edasi. Olid ajad, kus sellega tegelesid kojamehed ja -naised. Nüüd aga sellist töögruppi ei eksisteeri. Oleks aga vaja küll, sest kuidas saaksid kahekorralise elamu elanikud nende töödega hakkama, kui neil on aastaid üle kaheksakümne või osal invaliidisus ja vanusest tingitud raskused. Samas aga otsivad inimesed tööd. Kas ei oleks siin võimalus lüüa kaks kärbest ühe hoobiga – töötuile töö ja abivajajatele abi. Selle üle võiks mõelda....

Naiskodukaitse osales koostööõppusel

Foto Karme Tammist

2. novembril kell 11 kogunes suur hulk inimesi Naiskodukaitse Pärnumaa ringkonna ruumidesse, et valmistuda operatiivteenistuste koostööõppuseks.

Õppuse eesmärk: harjutada reageerivate jõudude koostööd paljude kannatanutega liiklusõnnetuse lahendamisel.

Õppuse stsenaarium nägi ette, et musta jää tõttu pörkavad Pärnu maakonnas ühel sillal kokku kolm sõiduauto. Üks autodest kukub sillalt alla, üks jääb külili silla piirettesse ja üks sõidab juhitud kaotamise tõttu kraavi, sest libedus võib põhjustada liikluses traagilisi tagajärgi.

Sündmust asusid lahendama Vändra, Pärnu, Häädemeeste ja Tõstamaa päästekomandod, Politsei- ja piirivalveamet (PPA), Põhja-Eesti Regionaalhaigla, PPA lennusalga helikopter, Merevalvekeskus, Pärnu Kiirabi ja Häirekeskus. Õppusel harjutati nii reageerimist kui ka omavahelist koostööd, alates sidepidamisest ja kannatanute autodest vabastamisest, kuni helikopteri maandumisplatsi ettevalmistamiseni.

Septembri algul osalesid Naiskodukaitse Vändra jaoskonna naised traumakannatanute grimmi ja rollimängu õppepäeval, et saada teadmised ja oskused, milliste vahenditega ja kuidas valmistada sellisteks õppusteks ette mängijaid. Koolitusel osalenud Jane Kõuts, Laura Oisalu ja Aune Kont said koostööõppuse raames oma esimesed tõsised tuleristid. Ette saadetud legendide põhjal tuli neil grimeerida 13 „patsienti“ vastavalt igäihe legendile. Tunni ja 40 minutiga pidid olema kõik mängijad stardivalmis, ka meikijad ise, et sündmuskohal juba rollimängijana koht sisse võtta mõnes kummuli keeratud autos.

Jane Kõuts,
Aune Kont,
Laura Oisalu.

Foto Maret Kommer

Vändra jaoskonna naiste muljeid: kui septembrikuu koolitusel sai rahulikus tempos proovida ja katsetada haavade meisterdamiseks erinevaid variante, siis koostööõppusel tuli kõik varem õpitu kiirelt käiku lasta. Kohati oli kõik üks suur tohuvapohu, rollimängijad liikusid ringi, õhus oli suminat ja ärevust, õpiti oma legendi järgi rolle, küsiti üksteiselt nõu. Oli üks ütle mata põnev ja uusi väljakutseid täis päev.

Naiskodukaitse on vabatahtlikke koondav organisatsioon ja see oli nende tegevustest üks väga väike osa.

Vändra jaoskonna naised soovivad kõigile ohutut liiklemist, sest pime ja libe aeg on kätte jõudnud ja ohutus algab igäihest enesest.

Rohkem Naiskodukaitse kohta kodulehelt: naiskodukaitse.ee.

Laura Oisalu ja Aune Kont

Eesti Vabaduse Risti kavaler Anton Õunapuu (7.11.1887–2.04.1919)

Täna konverentsi korraldajaid vabadusvõitleja Jüri Kuke mälestuse elavana hoidmisel. Tema 1940. aastal Pärnus alanud ja 1981. aastal Vologda vanglas traagiliselt katkenud elu on süngel leheküljel Eesti ajaloos. Poleks olnud imestada, kui Jüri Kuke Tartus ja Prantsusmaal jätkunud keemiku elutöö oleks ülikoolile toonud Fr. W. Ostvaldi (1853–1932) kõrval Nobeli keemiaauhinna teise võitja.

Lubage tutvustada teile veel üht Pärnumaal sündinud tuntud inimest. Selleks on 1887. aastal Vändra kihelkonnas sündinud võimlemisõpetaja ja skaudijuht Anton Õunapuu. Ta ohverdas oma elu vabadussõjas Eesti iseseisvuse altarile. A. Õunapuu särava elutöö jäädvustamiseks avati 80 aastat tagasi 26. mail 1940 Petseri lähedal Suur-Bereznjuki külas tema hukkamiskohas väärikas rohkem kui kahe meetri kõrgune graniidist mälestussammas.

A. Õunapuu sai hariduse kodukandi Vaki valla ja Vändra kihelkonnakoolist. Viimase juhataja, tuntud kultuuritegelase Anton Jürgensteini õhutusel jätkas noormees kooliteed iseõppijana. Seda saatis juhendumine karskuse ja kehakultuuri põhimõtetest ning huvi soome keele ja spordielu vastu. Tänu „Kalevi“ spordiseltsi stipendiumile õppis A. Õunapuu aastatel 1910–1913 vabakuulajana Helsingi Ülikooli võimlemisinstituudis. Ta lõpetas selle magistrikaadiga, olles sel ajal spordi alal üks vähestest kõrgharidusega eestlastest.

Oma õpingute aegu tegeles A. Õunapuu ka eestikeelsete spordi oskussõnade väljatöötamisega. Teda nõustas 1913. aastal doktoritöö kaitsmiseni jõudnud keeleteadlane Lauri Kettunen, kes aastatel 1920–1924 töötas Tartu Ülikooli professorina.

A. Õunapuu pöördus Soomest kodumaale mitmekülgsete teadmistega spordipedagoogina. Selle juurde kuulusid tema erialaga seotud oskused ka spordimeditsiini, sh massaaži, ortopeedia ja taastusravi, samuti vetelpääste alal, lisaks Robert Baden-Powell (1857–1941) skautluse maaletoomine. Tänu õppereisile Rootsi ja Saksa maale oli ta kursis sealsete spordieluga.

A. Õunapuu hindas kõrgelt rahvalike spordimängude osa noorsoo kasvatuses. Ta ilmutas selle tõhustamiseks juba 1908. aastal trükisõnas „Uued Soome-Rootsi laulumängud“. A. Õunapuu pidas vajalikuks Eestiski koguda rahvalaulealasel samalaadseid mänge. Selles valdkonnas tegi hiljem oma elutöö tema ülikoolikaaslane rahvatantsutegelane Anna Raudkats.

Aastatel 1913–1918 töötas A. Õunapuu Tallinna mitmes koolis, sh hiljem vändralase Ernst Peterson-Särgava juhitud Tallinna linna poeglaste reaalgümnaasiumis võimlemisõpetaja ja „Kalevi“ spordiseltsi instruktorina. Tema kehakultuurialane tegevus ulatus treeningute, kursuste ja võistluste korraldamise, samuti ajakirjanduse kaudu üle Eesti. Muide, tema järgijate hulka kuulus hilisem rahvusvahelise

tuntusega tulevane võimlemispedagoog Ernst Idla. A. Õunapuu oli selliste spordialade, nagu kergejõustiku, tennise, ujumise ja võimlemise, kõrgetasemeline juurutaja Eesti noorsoo ellu. Samad sõnad koolinoorte skaudimalevate moodustamise kohta. Selle varjus tegeldi ka sõjalise väljaõppega. Seda tingis maailmasõja taustal rindejoonelähedane sisepoliitiline olukord. A. Õunapuu relvastatud koolipoisid hoidsid Tallinnas korda 1917. aasta võimuvahetusest tingitud segaduste aegu. Linnakodanikud vajasid kaitset punaste marodööride eest. Oluline oli tema koolipoiste panus 1918. aasta talvisel madisepäeval Eesti Vabariigi väljakuulutamisel meie Ajutise Valitsuse ja Päästekomitee turvamisel. Ka ruttasid Tallinna koolipoisid esimeste hulgas Vabadussõja puhkemisel tõkestama Punaarmee sissetungi Narva rindel. Kultuuriminister Tõnis Lukas rääkis tänavu küünlapäeval Tartu rahu maja juures, et just õpetajaoskustega ohvitserid suutsid tavapärase sõjalise ettevalmistuseta koolipoisse lahinguväljal säästvalt juhtida. See tulenes sellest, et Eesti ohvitserkonna üheks taimelavaks olid ilmasõtta mobiliseeritud koolimeistrid. Sellest on kirjutanud ka Albert Kivikas oma romaanis „Nimed marmortahvlil“.

A. Õunapuu tegeles 1918. aasta lõpus spordiseltsi „Kalevi“ liikmetest relvastatud Kalevlaste Maleva moodustamisega. Nende võitlushüüe oli „Parem auga surra, kui ikkes vaevelda!“ Ta läks 2. jaanuaril 1919 selle maleva kuulipildurite

roodu pealikuna Tallinnast teele Jõelähtme suunas. Seal edasi kindralmajor Aleksander Tõnissoni juhitud Eesti rahvaväe 1. jalaväepolguga vastupealetungile. Meredessantide, soomusrongide ja Soome vabatahtlike toel lõppes võidukas välksõda Põhja-Eestis Narva vabastamisega 19. jaanuaril. A. Õunapuu sai aga selle käigus 16. jaanuaril Virumaal Järve lahingus raskelt haavata. Ta toimetati arstide hoolde Tallinna. Ravi veel pooleli, tormas A. Õunapuu Petseri rindele. Seal oli Eesti vabastamine takerdunud. Üheks tema sõjakaaslasel oli meie 1944. aasta peaministri rahvuskangelane Otto Tief. Luureretkel 2. aprillil 1919 langes A. Õunapuu aga vaenlase kuuli läbi. See oli noore, 31-aastase Eesti patrioodi sangarlik elu, mis katkes tema parimates aastates.

Siia üks isiklik meenutus seoses A. Õunapuuaga. 1970. aasta 28. augustil tegid mõned üliõpilased põrandaaluse ekspeditsiooni käigus Vändras juttu inimestega sealse vabadussamba purustamise teemal. Üks vanem daam rääkis, et ta leidis lõhutud samba rusudest kivikillu Anton Õunapuu nimega.

A. Õunapuu mälestuse jäädvustamisega on tegelnud Leho Männiksoo eestvedamisel meie skaudiveteranid. Rohke asjakohase trükisõna avaldamise kõrval on nad hooldanud Vändra vanal kalmistul tema kalmu. Ka on needsamad veteranid istutanud skaudiliikumise rajaja sünnitalu Aluste küla Liivoja maa-alale tammesid ja õunapuu ning paigaldanud mälestuskivi. Sarnaselt paljude Eesti Vabadussõja monumentidega on vaja taastada ka tema ausammas Petserimaal. Muide, tänavu Piusa jõe kaldal Kolossova külas toimunud Seto Kuningriigi päeval oli Petserimaa Suveülikooli üheks jututeemaks Eesti Vabaduse Risti kavaleri A. Õunapuu elu ja tegevus.

**Aldo Kalsi Ettekanne 24. oktoobril
Tartu Ülikoolis toimunud
Langenud Vabadusvõitleja Päeva
konverentsil.**

Pürotehnika – ohtlik nauding

Kuigi lendu lastud ilutulestik võib olla kaunis vaatepilt, tasub mõelda alati ka sellele, et see jääkski positiivseks elamuseks. Pürotehnika kasutamine oskamatuses kätes võib olla vägagi ohtlik ning tekitada korvamatuid tagajärgi nii inimestele, loomadele kui hoonetele.

Eelmise aasta lõpul said Põhja-Pärnumaa vallas käes plahvatanud vana ilutulestikuraketi tõttu viga kaks poissi. Mõlemad noored said käe- ja näotraumasid. Samal aastavahetusel sai Narvas ilutulestiku raketiga näovigastusi 12-aastane poiss. Kuid mitte ainult inimesed ei saa raketide tõttu vigastada. Mäletame ju kõik eelmise aastavahetuse tähistamiseks lastud raketi tõttu süttinud Nurmiko aianduskeskuse kasvuhoonete kompleksi, mille käigus hävis ühe pere elutöö. Õnnetusterida nende kolme ülalmainituga sugugi ei piirdu.

KÕIGE OHUTUM ON ILUTULESTIKKU ÜLDSE MITTE TEHA

Loomulikult on kõige ohutum ilutulestikku üldse mitte teha. Nii käitudes säästame loomi ja inimesi mürasaastest ning hoiame kõige kindlamini ära ilutulestiku tõttu tekkida võivaid õnnetusi. Kui aga siiski ilma ei saa, tuleb ilutulestikku teha kõiki ohutusnõudeid ja konkreetse toote kasutusjuhendit järgides. Ilutulestikurakett tuleb asetada lagedale väljale ning see kindalt toestada näiteks liiva või lumega. Läheduses ei tohi olla inimesi, autosid ega hooned. Rakette ei tohi lasta rõdult, aknast ega käest. Kortermaja rõdu või kitsuke hoov ei ole kindlasti ilutulestiku tegemise koht. Jälgida tuleb raketi lennusuunda, et see ei lendaks inimeste poole, katustele või akendesse. Rakette ei tohi mingil juhul paigutada otsapidi pudeslisse – see võib ümber kukkuda ning suuna hoopis inimeste poole võtta. Üks kindel tõsiasi on, et ükski lendu lastud rakett ei jää kunagi taevasse, vaid tuleb sealt alati alla ja võib põhjustada tulekahjusid. Sellele tasub mõelda iga kord, kui ilutulestikku lasete.

ILUTULESTIK OSTA AINULT SERTIFITSEERITUD MÜÜJALT

Pürotehnikat tuleks osta ainult sertifitseeritud müüjalt ning alati kontrollida, et ostetud patarei või rakett ei oleks vigastatud. Kui ostetaval pürotehnikal on väliseid nähtavaid vigastusi, siis seda kindlasti kasutada ei tohi, vaid tuleb viia tagasi müügipunkti. Ootamatust kohast plahvatama hakkav patarei võib vigastada inimesi või süüdata läheduses asuvaid hooned ning sõidukeid. Ilutulestikku tehes peab peale süütamist sellest võimalikult kiiresti eemalduma. Kui rakett juhuslikult ei aktiveeru, ei tohi mitte mingil juhul selle kohale kummardudes seda kontrollima minna. Soovitav on raketile läheneda alles 15 minutit peale ebaõnnestunud süütamist ning võimalusel tuleks see asetada veeanumasse. Ka kenasti tööle rakendunud ja end tühjaks lasknud patarei oleks mõistlik asetada vette või lasta tal täielikult jahtuda, sest igal aastal süttib nii mõnigi prügikast kuuma pürotehnika kaasabil. Tuleb kindlasti teha vahet signaalraketil ja ilutulestikul – esimest tohib kasutada vaid ohuolukorras, mitte oma lõbuks.

PÜHADE AJAL OLE ETTEVAATLIK NII PÜROTEHNIKA KUI LAHTISE TULEGA

Statistilistel andmetel juhtub enamjaolt õnnetusi täiskasvanud vägijooki tarbinud meestega, kuid viimastel aastatel on sagenenud pürotehnikast põhjustatud vigastused ka laste seas. Seetõttu ärge lubage oma lapsi ja purjus sõpru rakette laskma. Lisaks raketidele ja pürotehnikale tuleb pühade ajal ettevaatlikult ringi käia ka lahtise tulega: küünlad, kaminatuli ning teised lahtise tule allikad tuleks kodunt lahkudes või magama minnes kustutada ning kontrollida, et pühade ajal täistuuridel töötavad elektriseadmed ei tekitaks vooluvõrgus ülekoormust. Lisaks, kui pühade ajal vanavanemaid külastatakse, võiks üle kontrollida nende suitsuandurid ning viia ahiküttega majadesse kingituseks vinguanduridki.

Sandra Nahkur

Lääne päästkeskuse ennetustöö büroo juhtivspetsialist

Õigesti kütmine tagab puhtama õhu ja säästab tervist

Keskkonnaamet tuletab alanud kütteperioodil meelde, et majapidamises tekkinud olmeprügi põletamine saastab õhku ja ohustab inimeste tervist. Koduahjus tohib põletada kuiva ja immutamata puitu ning kiletamata pappi ja paberit.

Majapidamises tekkinud olmeprügi ei tohi kaminas, koduahjus ega katlas põletada. Jäätmete põletamisel tekivad mürgised saasteained (nt dioksiinid ja furaanid), mis võivad põhjustada vähktõve, väärenerguid ja arengupeetust. Välisõhku paiskudes liiguvad need ained sissehingamisel otse inimese organismi. Jäätmete põletamisel tekkinud toksilised ained sades-tuvad ka maapinnale, kandudes sealt edasi põhjavette ja aiasaadustesse ning ohustavad kõiki, kes neid saadusi tarbivad.

Eelistada tuleks kuiva küttematerjali kasutamist. „Kuna niiske puidu põletamisel jääb piisavalt kõrge temperatuur saavutamata, eraldub tahma ja vingugaasi rohkem kui kuivade küttepuude põlemisel,“ ütles Keskkonnaameti Põhja regiooni välisõhuspetsialist Merily Lakson. Põlemisel tekkinud tahma peened osakesed võivad soodustada südame-veresoonkonna ja hingamissüsteemi haigusi ning vähki. Vingugaas on aga toksiline aine, mis võib kahjustada kesknärvisüsteemi ja südant ning olla suurtes kogustes surmav.

Kuigi ahiküttega elamupiirkondades on välisõhk kütmissperioodil saastunum kui kaugküttega elamupiirkondades, on võimalik kvaliteetse küttematerjali kasutamisega ning õigete võtetega saastamist teataval määral vähendada. „Koldes tuleb küttematerjal süüdata pealt, sest nii saavutab põlemine maksimumtemperatuuri kiiresti ning põlemisprotsess on puhtam,“ lisas Merily Lakson.

Ühe perekonna tekitatud jäätmete koduahjus põletamisel vabaneb keskkonda hinnanguliselt sama palju toksilisi ühendeid kui u 200 tonni prügi põletamisel jäätmepõletustehases. Tehases põletatakse jäätmeid stabiilselt kontrollitud keskkonnas temperatuuril 1000–1100 °C, mille juures põlevad toksilised õhusaasteained vähemohtlikeks põlemisproduktideks. Seevastu koduahjus põleksid jäätmed madalamatel temperatuuridel ja ebastabiilselt, mistõttu ei põle toksilised ühendid lõplikult ära.

Jäätmete kodus põletamisega suureneb ka tuleoht, kuna ülipeene tahma kontsentratsioonid on võrreldes puhta puidu põletamisega palju suuremad. Ebapiisav õhu juurdepääs ja palju vabanevat tuhka tahmavad ahju, vähendavad ahju eluiga ning põhjustavad tuleohutuse probleeme.

Merily Lakson

Keskkonnaameti Põhja regiooni välisõhuspetsialist

Jäätmetekke vähendamise nädal – parim prügi on see, mida pole tekitatud!

Novembri eelviimane nädal on kuulutatud üleeuroopaliseks jäätmetekke vähendamise nädalaks. Eestis korraldatakse seda **21.11 kuni 06.12.2020. a.** Selle raames kutsutakse inimesi üles jäätmeteket vältima ning ressursse säästlikult kasutama. Nädala eesmärk on teadlikkuse suurendamine jäätmetekke vähendamise osas. Selleks, et tootmine ja tarbimine oleks jätkusuutlik, peaks toodetel olema pikem kasutusiga, olema lihtsasti parandatavad ning ringlussevõetavad. Nii vähendatakse uute toodete tootmise vajadust ning jäätmete teket.

Jäätmetekke nädala märksõnad on: vähenda ja väldi jäätmete teket ning korduskasuta.

1. VÄHENDA JA VÄLDI JÄÄTME TEKET

Vähendamise all mõeldakse väiksema materjali koguse kasutamist ning ära visatava materjali hulga vähendamist ehk jäätmetekke vähendamine on nii otsene jäätmetekke vältimine kui ka tekkivate jäätmekoguste vähendamine. Jäätmetekke vähendamine hõlmab nii meetmeid kui tegevusi, mis ennetavad toote ja materjali muutmist jäätmeteks.

Kuidas vähendada jäätmeteket igapäevaelus? Mõned lihtsad nipid:

- Kasuta postkastil „Ainult tellitud post“ kleebist.
- Joo kraanivett.
- Osta kohv termostopsi.
- Kasuta ostunimekirja, et vältida ebavajalikke oste.
- Kontrolli „parim enne“ kuupäevi, et vältida toidu jäätmete tekkimist.
- Eelista pakendamata puu- ja köögivilju ning teisi tooteid.
- Kiiresti mitte rikneva toidu puhul eelista suuremat pakendit.
- Keeldu kilekotist.
- Serveeri mõistlikud portsjonid, sest prügikasti pole tarvis toita.
- Kasuta toidu tegemisel ära ülejäägid.
- Prindi vähem, kasuta kahepoolset printimist.
- Alusta kompostimisega, kasuta selleks kompostiljoni abi: www.kompostiljon.ee/kompostimine/

Jäätmetekke vähendamine aitab hoida kokku loodusressursse ja vähendada saaste hulka.

Suur osa jäätmetest on väärtuslik materjal, millest saab hõlpsalt uusi tooteid valmistada. Selleks, et väärtuslik materjal ei läheks raisku, on oluline jäätmed liigiti koguda.

Et oleks jäätmeid lihtsam sorteerida, valmista endale sorteerimisratas, juhendi leiad siit: www.envir.ee/sites/default/files/km_j22tmeratas_180mm_prew_8.12.pdf

2. KORDUSKASUTA

Toodete korduskasutamine on jäätmetekke vähendamise järel teine parim valik!

Korduskasutamine tähendab toodete või nende osade taastamist ja korduskasutamist ehk nii korduskasutuseks ettevalmistamist kui toodete korduvalt kasutamist esialgsel otstarbel.

Esemete korduskasutamine vähendab materjali ja energia kasutamist, õhku paisatava saaste kogust ning looduskeskkonna halvenemist.

Kuidas sobitada korduskasutamine igapäevaelu? Mõned keskkonnasõbralikud nipid:

- Anneta vanad riided ja mänguasjad.
- Võta poodi oma kott kaasa.
- Osta kasutatud tooteid (riided, raamatud, mänguasjad, mööbel, elektroonika).
- Vaheta asju sõprade ja tuttavatega.
- Korduskasuta kontoritarbeid või anneta need koolidele, sotsiaalsetele ettevõtetele või taaskasutuskeskustele.
- Laena tööriistu.
- Kasuta vanu esemeid ja materjale loominguliselt, et anda neile uus elu.
- Paranda esemeid ja kodumasinaid.
- Eelista laetavaid patareisid ning täidetavaid tooteid.

Miks on korduskasutus tähtis?

Korduskasutamine võitleb sama probleemi vastu nagu vähendamine.

Igapäevaselt tekkivad prügi kogused on liiga suured! Tõstes toodete eluiga läbi korduskasutuse või valmistades tooteid ette korduskasutuseks (disainimine, parandamine, puhastamine jms) vähendame tekkivate jäätmete hulka. Korduskasutus panustab oluliselt säästvasse arengusse, sest see mitte ainult ei edenda keskkonnakaitset läbi jäätmetekke vältimise, vaid toob kaasa ka majandusliku tulu ning aitab kaasa sotsiaalsete eesmärkide täitmisele.

Tänapäeval on raske mitte puutuda igapäevaselt kokku prügiga. Igasugune tarbimine eeldab ka rohkemal või vähemal määral prügi teket. Selleks, et hoida meie elukeskkonda inimväärseks ja säästa loodusressursse, tuleb jäätmete tekkimist nii palju kui võimalik vältida ning tekkinud jäätmed keskkonnasõbralikult koguda ja käidelda.

18.11-02.12.2020 viiakse autoromud tasuta ära!

Oma vanale autole saab kinkida uue elu, andes ta sinna, kust tollest tehakse midagi uut. 18. novembrist kuni 2. detsembrini viivad BLRT Refonda, Eesti Autolammutuste Liit ja Kuusakoski AS autoromud üle Eesti tasuta ära. Kui Sinu koduõuel seisab selline autoromu, millest soovid vabaneda, siis võta ühendust telefonidel: BLRT Refonda 1817, Eesti Autolammutuste Liit 57877233 või Kuusakoski AS 13660.

Rohkem infot:

www.envir.ee/et/eesmargid-tegevused/jaatmed/jaatmetekke-vahendamine

PÄÄSTEAMET

- 13. novembril kell 23.49 sai häirekeskus kõne inimeselt, kelle auto oli Pärnu-Jaagupi alevis Uuel tänaval põlema süttinud. Sõiduautol oli tekkinud mootoriruumis õilekke tagajärjel põlemine. Omanik sai enne päästjate saabumist leegid mootoriruumist iseseisvalt kustutatud ning päästjatel jäi üle auto veel ohutuse tagamiseks üle kontrollida.

Foto Aivar Kullamaa

KRISTA SILDOJA: „Kõik minu valikud on olnud ainult muusikaga seotud”

KRISTA SILDOJA (KALJUMÄE) –
muusikaõpetaja/etnomuusikoloog, koolijuht, rahvamuusik, korraldaja/asjaajaja.

NOVEMBER JA KÄBI KUKUB KOOS KRISTA SILDOJAGA

Kui ühele tundmatuks jääda soovinud kristaloogile olin
öelnud, et järgmises lehes on Kristast juttu, siis ta noogutas
rahulolevalt ja lisas prohvetlikult: „No Krista on Krista!”
Mul polnud millegi üle vaielda, nõustusin eksperdiga!

Kalev Saar

Kes Sa oled? Kirjelda ennast!

Olen Krista Sildoja, muusikakooli-aegne Kaljumäe. Täna sel päeval olen ma ema, vanaema, elukutselt muusikaõpetaja-etnomuusikoloog, koolijuht, rahvamuusik, korraldaja-asjaajaja.

Kuidas muusika Sinu ellu trügis?

Miks muusikakool ja miks just viiul?

Muusika on meie suguvõsas olnud au sees nii kaua, kui keegi meist seda mäletab. Juba minu vanaisa oli külaviiuldaja, orkestrijuh, kogukonna hing. Isagi oli terve oma elu jooksul lisaks päevatööle ka pillimees. Pillivaliku tegi minu eest ära ema, viiul on olnud tema lemmikpill. Kuna ema ise oma nooruses muusikakoolis käia ei saanud, oli selge, et tütarde kaudu täitub seegi kauge unistus.

Mis aastal alustasid ja millal lõpetasid Vändra muusikakooli?

Ema käekõrval kõndisin muusikakooli katsetele 8-aastaselt, see oli 1981. aastal. Lõpetasin muusikakooli 1988. aastal.

Mis Sinust sai peale Vändra muusikakooli lõpetamist?

Peale muusikakooli lõpetamist sai põhikool läbi ning jäin Vändrasse keskkooli, ei raatsind minna edasi pealinna Otsa-kooli, olin selleks veel liiga noor. Samal ajal viiuldasin edasi kultuurimaja rahvamuusikaansambliis “Lustilik”. Peale keskkooli suundusin Tallinnasse õppima pedagoogikakooli, kust sain lasteaja ja põhikooli muusikaõpetaja kutse, peale mida soovitati mul minu toonaste õpetajate Arne Haasma ja Indrek Kalda poolt minna õppima vastavalt Viljandi Kultuurikolledži rahvamuusikaosakonda. Peale selle eriala lõpetamist jäi muusika mõistmisel veel väheks ning suundusin Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia muusikateaduse osakonda, kus kaitsesin muusikateaduste magistritöö vanade Põhja-Pärnumaa viiulimeeste repertuaari analüüsis.

Kuidas muusikakool on mõjutanud Sinu elus valikuid?

Kõik minu valikud on olnud ainult muusikaga seotud. Ilma muusikakoolita ei oleks ma hetkel muusikas kindlasti nii kaugele jõudnud. Olen andnud välja hulgaliselt muusika-alaseid õppematerjale, helikandjaid, meetodikaid, olen käima lükanud oma eramuusikakooli, juhendanud tudengeid siin ja seal kõrgkoolides, käivitanud Eesti ETNO pärimusmuusikalaagri jpm.

Miks muusika õppimine on üldse vajalik?

Mulle on muusika õppimine olnud täiesti loomumane valik, ei ole mul sellega olnud kunagi raskusi. Need on minu kingad, milles astun. Eriti on mind köitnud muusikateooria. Ja muusikatar-kuste edasi õpetamine. Kaasaegsed aju-uuringud on selgelt tõestanud, mida muusikaõpingud noore inimese võimetega teevad. Minu suureks kireks on ka täiskasvanuharidus – muusikat ei ole kunagi hilja õppida, see on valdkond, kus igäiks saab end proovile panna. Tehke muusikat ja te püsite igavesti noored!

Vändra muusikakoolis.

Anna mõni nõuanne tänastele õpetajatele?

Õpetajad, lähuge oma töös õpilase huvidest ning kohandage kõik see, mida tähtsaks peate, oma õpilaste selles valguses. Te näete imepäraseid tulemusi.

Anna mõni nõuanne tänastele õpilastele?

Õpilased, küsige-küsi ja huvitage. Nautige seda, mida teete. Proovige, ärge andke alla. Kat-suge saada kätte tööharjumus – tulemused on eriti maitsvad, kui jõuate need ära oodata.

Kuidas esinemisnärviga hakkama saada?

Esinemisnärv on paljuskord seotud töötundidega, mida pilli harjutamise alla panete. Mida rohkem töötunde, seda enesekindlam olemine. Mängige, harjutage, mängige, jämmige, ärge jätke ühtki päeva vahele. Küll kõik laabub, kui on huvi ja töötahe.

Mille üle rõõmustad?

Omaenda rahvamuusikakooli, selle õpilaste ning kooli töötulemuste üle. Oma perekonna ja suure suguvõsa üle. Rõõmsate ja sallivate kaasmaalaste üle.

Mille üle kurvastad?

Kurvastan, kui tundub, et ma ise ei saa enam midagi teha, et kurvastust toov asi või olukord paraneks. Kui tekib lootusetus. Nagu näiteks tänapäeva päevapoliitika juhtunud on.

Sinu suurim saavutus/saavutused, mida pead ise kõige olulisemaks enda muusiku karjääris?

Olen erinevaid pille mänginud oma elus ligi 40 aastat, sellest rohkem või vähem ka lavalaudadel. Teen seda siiani. Ent lavamuusikuks olemine ei ole minu hingeteema. Olen hingelt pedagoog, mõtestaja, meetodik, koolijuht. Pean oma suurimaks saavutuseks oma rahvamuusikakooli loomist, teistmoodi vaatega õppekava kirjutamist koolile ning selle kõige eestvedamist. Mooste Rahvamuusikakool on juba 9ndat aastat tegutsemas. Näen iga päev omi ideid meie ühistes tegevustes peegelduvat. See on võimas tunne.

Sinu senine suurim muusikaelamus?

Üha enam tajun, et olen liigutatud millestki sellisest, mida tehakse südamega ja südamesse. Selle oskuse sain kätte pikalt Islandil muusikaõpetajana elades ja töötades. Mind ei paelu suursugused ja ülekiidetud ettevõtmised. Leian oma elamuse igapäevaselt kõige pisemateski asjades. Nt hetkel olen väga liigutatud Põhja-Eestis tegutsevast ühe küla lastest moodustatud ansamblist “Uurikad”. Lihtne, soe ja armas, südamega tehtud muusika.

Nimeta enda muusikalise tegevusega seotud kollektiivid, töökohad!

Hetkel olen käsist ja jalust seotud Mooste Rahvamuusikakooliga, selle juhtimisega, samas juhendan sealset pilliklubi, see on mu tegelik kutsumus. Käesoleval õppeaastal töötan Räpina Ühisgüm-

Krista vabariiklikku pillimeeste Jaanuarijämme eest vedamas jaanuaris 2020. Foto Kristina Traks.

naasiumis muusikaõpetajana. Võtan seda kui enesehariduslikku projekti – soovin teada saada, kuidas tänapäeval üldhariduslik koolielu käib. Oma päevatööde kõrvalt olen aastakümneid tegelenud ja tegelen ka siiani kolmanda sektori tegemistes. Osalen mitmete vabariiklike katusorganisatsioonide töös, vean eest üle-eestilisi ettevõtmisi ja mõttetalguid, erialaseid kohtumisi. Annan rahvamuusikakursusi siin ja seal. Tööd on lõputa.

Nimeta Sinu jaoks olulisemad paigad, kontserdid, projektid!

Olen maaelu patrioot. Katsun kõigis oma tegemistes jääda ellu maapiirkonnas, õpetades maainimesi, nii suuri kui väikesi. Kuna Moostes asub Lõuna-Eesti suurim kontserdisaal, tuleb kõik hea ja parem ise koju kätte. Ja kuna korraldan ka ise pidevalt midagi üle-riigilist, siis sellest mulle piisabki.

Soovita! Keda võiksite peale Sinu enda veel kuulata? Sinu õpilaste hulgast või laiemalt.

Kui satute Fb-sse, siis otsige sealt üles Mooste Rahvamuusikakooli lehekülj ning kuulake, mida ja kuidas me üheskoos teeme. Meie pillilapsed on võitnud vabariiklikke pärimusmuusikute võistumängimisi, meie koolis õpib nt vabariigi Aasta Kandleõpilane 2020, meie kooli poistebänd saavutas hiljuti noorte pärimusbändide konkur-sil publikulemmiku tiitli. Ja seda lisaks kõigele

sellele, mis on meie peaesmärk siin elus – olla kogukonnamuusikud, sisustades oma muusikaga kohalikke sündmusi, nii rõõmsaid kui kurbi.

Mida kahetsed?

Ma ei ütleks, et seda kahetsen, ent olen sageli mõelnud, et miks on elutee mind viinud õpetaja-ameti peale. Olen pisut kurb selle üle, et õpetaja-amet on meie ühiskonnas siiski veel vähe-prestiizne ning töökoormuse ja palga suhe ei ole paigas. Seda eriti huvihariduses. Mul on võrdlus olemas Islandi Vabariigis elades ja töötades – sealt see kurbus tulebki.

Kes Sa oleksid, kui poleks see kes oled?

Oleksin kindlasti võõrkeeleõpetaja, pole kahtlust!

Kui võidaksid lotoga ja rahamured igavesti kaoks, mis siis Sinuga juhtuma hakkaks?

Vau! Siis saaksin teha oma unelmate muusikakooli nii, nagu see olema peaks. Kindlasti oleksin oma kooli metseen.

Kus oled praegustes unistustes kümne aasta pärast?

Kindlasti elan maal ja harin maapiirkonnas kultuuripõldu. Aga mine tea – ehk ikkagi unistused ei täitu, ja peab linna kolima...

Kui saaksid valida ühe muusiku või kollektiivi Eestist ja ühe välismaise artisti või kollektiivi, kellega koostööd teha, siis kes need oleksid?

Kui huvitav küsimus! Ma pole sellele kunagi mõelnud. Need oleksid kindlalt väärivad ja vananenud, kogemustega, rahulikud muusikud. Võivad olla ka noored, kui need eelpool öeldud omadused on olemas. Kuulake nt minu islandlasest lemmikut Ólafur Arnaldsit, siis saate aru, mida silmas pean.

Millist muusikat kuulad ja kellele kaasa elad muusikamaailmas?

Ma ei kuula väga enam muusikat vabal ajal. Seda on töö tõttu niigi palju. Vahel nostalgitsen ja satun tundideks midagi siiski kuulama. Kaasa elan oma valdkonna tegijatele – pärimus- ja rahvamuusikutele. Üldiselt tunnen end selles valdkonnas nagu kala vees. Elan kaasa meie pärimusmuusikutele maailmas.

Mida tarbid päevauudistest?

Ainult positiivseid uudiseid. Ülejäänud lasen kerge vaevaga nii silmist kui kõrvust mööda.

Mida ma küsimata jätsin? Küsi ise ja vasta ka!
Kuidas olla õnnelik? Lihtsalt olla, panustada, teha ise, teha seda, mida õigeks pead, kaasata, olla õnne kohaloluks valmis.

Üleval vasakult: treener Rein Kontus, Lisandra Nurmestalu, Ly Rässa, Reilyka Neerut, Ruth Sahin, Merit Eier, Evelyn Metsniit, Birgit Tiismaa, Grete Ojala, Jaanika Peterson, Anneli Soosaar, Heleri Vesik, Taire Ojala, võistkonna esindaja Kristel Lepik
All vasakult: Monica Raaga, Triin Sutt, Kristin Krais, Liisa Soosaar, Cätlin Pärnala, fänn Mirell Raaga, Airin Laasma, Katrin Juro, Teele Kaljulaid, Maive Runtal

Pisikesest sõpradevahelisest naljast sai alguse järgmine lugu: ühel ilusal päeval ajasid aktiivsed Pärnumaa naised kokku grupi õrnema soo esindajaid, kes soovisid teha jalgpalliharjutusi ja proovida nahkera väravasse ajada. Kui treeningute eelduseks oli kümne huvilise kohaletulek, siis treeneritelegi üllatuseks kogunes naisi esimesele treeningule ca 25. Lepiti kokku, et koos hakatakse käima korra nädalas, kuid peagi oli selge, et sellest jääb kõigile vajaka ning 2–3 harjutuskorda on just paras. Esimene aasta möödus peamiselt trennides käimisega. Vähestel kordadel pandi ennast proovile ka võistlussituatsioonides. Võistlustel osalemine on tähtsal kohal, sest siis tulevad kõige paremini välja miinused ja plussid. Plusse on võimalik treeningutega edasi arendada ning miinustega tuleb tööd teha, et need ka plusspoolele üle liiguksid.

Staažikas aasta selja taha jäetud, otsustati teisel aastal juba mõõtu võtta naiste Rahvaliigas.

Rahvaliiga oli sel hooajal jaotatud kolme alagruppi piirkondade kaupa, kus kokku osales suisa 17 naiskonda. Peagi selgusid ka Väandra naiste alagrupi vastased, kellega tuli mõõtu võtta. JK Väandra Vaprus naiste alagrupi vastasteks olid järgmised võistkonnad: Keila JK Naiskond, FC Estonian Business School, Raplamaa Rahvanaiskond. Rahvaliigas toimuvad kohtumised lepitakse vastasega kokku ning omavahel pannakse paika mängijate arv väljakul ja mänguaeg.

Kui hooaja eel võeti enesele eesmärgiks tunda jalgpallimängust rõõmu, siis ajapikku kasvas isu, millest kujunes välja tõsine sport, kus armu ei antud ühegi sentimeetri eest väljakul ning võideldi alati lõpuni, et algul tähtsusetuna tundunud punktid ikka kindlalt koju tuua. Alagrupist väljusid meie naised, eneselegi ootamatult, kindlate liidritena. Väandra naised ei pidanud kordagi alagrupimängudes kaotusekibedust

tundma. Võite kogunes 5 ning vastasega viiki mängiti 4 korral. Siinkohal tuleb ära märkida, et iga vastasega alagrupis mängiti 3 korda. Sõltuvalt loosist, kas 2 korda võõrsil ja 1 kord kodus või 2 korda kodus ja 1 võõrsil. Alagrupi võitjatena olid naised taganud pääsu Rahvaliiga poolfinaali. Poolfinaali vastaseks osutus Lõuna-Eesti naiskond Tartu JK Welco Naiskond, kes eelmisel (2019) aastal saavutas üldarvestuses II koha, jäädes finaalis alla Viimsi naistele.

Tartumaa esindusega jäi mängu normaalaeg viiki (1:1) ning see tähendas penaltiseeriat. Penaltiseeria oli jällegi Väandra naiste jaoks uus kogemus, mille võrra peagi rikkamaks saadi. Oli stressi, pisaraid, pettumust, embamist, ergutamist – emotsioonid, millega tuli hakkama saada. Väandra naised tulid nende emotsioonidega paremini toime ning väravavahi kindel töö ja mängijate oskuslikult löödud pallid viisid käesoleva aasta finaali just meie tubli naiskonna.

Finaalivastaseks oli Viimsi MRJK naised, kes lunastasid enesele kõrgeima koha mängule, alistades poolfinaalis Valga Warriori. Ka finaalmäng peeti loosi tahtel Viimsis, kuhu olid kohale sõitnud vändrakatele omased ja suurepäraseid fännid, kes ei lasknud ennast viimasajast häirida ja nautisid naiste Rahvaliiga finaali. Kogu hooaja vältel elas omadele kaasa ohtralt pereliikmeid, sõpru, elukaaslast ja lapsi. Kodusel mängul Keilaga oli staadionile kogunenud pea sajaliikmeline toetajaskond, mis näitab meie kogukonna ühtekuuluvust. Kuid finaalist. Kahjuks pidid Väandra naised tunnistama vastase 2:0 paremust. Palju segadust valmistas meie mängijatele tavainimesele lauljana tuntud Inger, kes oma nooruspõlves esindanud koguni riiki, mängides erinevates noortekoondistes. Võib julgelt väita, et tema mänguoskus ei ole kehvim kui lauluhääl, mis jälle omakorda on tore ja näitab ära, et Rahvaliiga ongi just koht kõigile oma armastatud alaga tegelemiseks. Kaotusest finaalis aga ei lastud ennast häirida, sest oli jõutud välja kahe parema sekka vabariigis. Sellest ei osanud unistada ei treenerid, toetajad ega ka kõige vähem naised ise. See oli suurepärane saavutus ja mängu lõppedes olid naistel käed taevapoole ja joosti emotsioonide virvarris üksteist kallistama ja õnnitlema. Oli vägev hooaeg!

Jalgpallimängudel osalemine on väga tähtsal kohal. Samas on üks kohustus juures, mis tuleb ära mahutada tänapäeva kiiresse elutemposse. Mängudel osalemine tuleb millegi arvelt, olgu selleks lapsed, elukaaslased, eraelu, töö, õpingud jne. Ei saa märkimata jätta, et igal mängul osales Väandra naiskonnas ca 20 naist, kes olid valmis võistlustulle astuma.

Naiskonnas kapteni rolli kandev Monica Raaga: „Väandra naiskond on üks kirju ja mitmekülgne seltskond harrastajaid. Kokku saadi selleks, et teha igapäevaelu kõrvalt midagi, mis paneb silma särada ja südame kiiremini põksuma. Esimest hooaega alustati suure tuhinaga ning hooaja lõpp näitab, et tahtejõust puudu ei jäänud.“

Hoidke pöialt ja elage kaasa meie suurepärasele ja osavatele naistele, sest uuel aastal on võimalus naiskonda näha uuesti väljakule jooksmas!

**Naiskonna treenerid
Rein Kontus ja Ranet Lepik**

Kostüümikomöödia ja muud tegemised Kergu koolis

Kergu kooli õppeaasta algas sel korral põlvkondadevaheliste erimeelsuste klaarimisega. Nimelt juhtisid meie üritust Lisanna, tema nooruke ema Berit ja täpselt sama noor vanaema Meribel. Õnneks said kõik omavahel lepitatud, avaaktus peetud ning 3 uut preilit esimesse klassi vastu võetud. Et igapäevane koolielu rutiinseks ja igavaks ei muutuks, toimusid meil 3 kuu jooksul teemateisipäevad. Alustasime teksapäevast, mil kogu maja omandas sinaka teksavarjundi. Järgmise korra dress code oli koledad riided. Kuna me juba inetud välja nägime, siis tegelesime ka koleda tegevusega – käisime sõidutee äärest miniprügi korjamas. Saagist enamuse moodustasid suitsukonid, mis suutsid peaaegu ääreni täita 3-liitri purgi. Tulemuseks saime ilusad puhtad teeperved ja lootuse, et ehk enam nii palju sigaretitsi ei maandu autoaknast murule.

Järgmisena said kõik ette näidata oma värvilised sokid. Ruulisid nii täpid, ruudud kui ka triibud. Leidus paarilistega sokke, aga ka üksik-üritajatest põlvikuid. Peale varvaste ettenäitamist järgnes peakattepäev. Kuigi isiklike parukate (juuste) näol olid kõigil pead viksilt kaetud, jäi sellest siiski väheks. Koolimajas liikus sel päeval ringi hulgi nokamütse, tutimütse, kaabusid, kübaraid ning isegi kanad ja konnad olid leidnud tee mõne lapse kupli otsa.

Pisut veidraste garderoobidele järgnes lõpuks ka ilusate riiete päev. See tekitas taas erimeelsusi põlvkondade vahel. Mis on ilus ema jaoks, ei saa ju olla ilus tütre jaoks. Seega olid esindatud eri ajastud ja eri stiilid. Aga kuna ilu

on vaataja silmades, siis otsustasime ühiselt, et me kõik olime väga ilusad.

Viimaks jõudis kord kantripäevani, mil lisaks kauboidel kappasid majas ringi ponid ja kepphobused. Õnneks olime osavad lasso viskamises ja kõik kabjalised said püütud ning dresseeritud suksudega takistussõidud sõidetud.

Kuna sügisilmad olid uskumatult ilusad, tegime vahepeal matka oma auväärsse 400-aastase vanahärra Pädametsa tamme juurde. Kõmpisime kokku 9 km. Tänu lõkke- ja viineripeatustele lõpetasime oma matka sama liikmete arvuga, nagu alustasime. Võib-olla oli mõni varvas villi võrra rikkam ja kehad kalorete võrra vaesemad, aga meeleolu oli küll kõigil hea. Lisaks toredatele elamustele ja värskes õhus viibimisele õppisime märjast metsast kuivi oksa lõkke jaoks leidma ning ise oksarao otsas vorsti parajalt krõbedaks küpsetama.

Vaevalt saime matkalt naasta, kui juba oli aeg õpetajate päeva kallale asuda. Seda päeva tähistasime traditsiooniliselt – õpetajatest said 6. klassi teismelised oma tempude ja vempudega ning kuuendikest pähe seatud krunnidega ontlikud pedagoogid. Kõik sujus suurepäraselt, kuid päevast kokkuvõtet tehes selgus, et maailmas on siiski miljon paremat elukutset kui õpetaja oma. Ei tea, kas ühe päevaga ei saanud noored pedagoogid veel õpetaja ameti võludest sotti või rikkusid nende pedagoogilise tuleviku pisut üle-meelikud vanemaealised kuuendikud.

Sügisese koolivaheaja veetsid mitmed lapsed vanavanemate riidekapi avarustes ringi

tuuseldades. Valmistuti vanavanemate riidekapis leiduvate riiete päevaks. Sel päeval tundus koolis kõik tavaline, ainult õpilased ja õpetajad olid justkui eelmisest sajandist välja astunud. Meie ürituse muutis eriti lõbusaks asjaolu, et samal päeval sattusid meile külalised, kes meie kampa pisut veidral pilgul jälgisid. Aga tõelisele eestlasele kohaselt ei hakatud midagi küsima. Ja kui ei küsita, ei saa ju miskit vastata ka. Siit siis meie külalistele pisut hiline selgitus – igapäevast me näeme siiski pisut kaasaegsemad välja.

Et pisut maailmapilti avardada, suundusime vahepeal pealinna, kus külastasime KIKi projekti raames Tallinna loomaaeda, et tutvuda troopika ja polaaralade loomadega. Edasi suundusime pilvepiirile Tallinna teletorni, et oma silmaga üle vaadata, kui ilus ja tuuline on meie Eestimaa. Õnneks olime äsja kõhud Kolu kõrtsis korralikult täis söönud, nii et lendu ei läinud keegi.

Meie peaaegu viimane teemateisipäev oli tuduriiete päevalt. Kohal olid Unematid, Unekad, kaisukad ning tekid, padjad. Püüdsime siiski ärkvel püsida ja kõik vajalikud koolitükid ära teha.

Ja jõudiski kätte meie kostüümikomöödia finaali – mardikarneval. Meile tulid külla Mart Imbi, karu Eevi ja sokuke Iivi. Tantsule, trallile ja rahvamängudele lisaks selgusid ka meie teemateisipäevade võitjad. Ühepunktise paremusega esimese klassi ees pälvis Kergu kooli rändkarika 5. klass. Suur aitäh kõikidele vanematele, kes jaksasid kõik esmaspäevad lastele uued garderoobid välja võluda, ning õnnesoovid võitjatele!

Selleks sügiseks on meil kõik kostüümid esitletud ning nüüd on aeg pisut hinge tõmmata, õppida ning jõuluaajaks valmistuda.

**Tiina Lelov
Kergu Lasteaed-Algkooli õpetaja**

C. R. Jakobsoni Talumuuseumi tegemised jõulukuul

13. detsembril kell 12-15 ootame Carl Robert Jakobsoni Talumuuseumi veskisse osa saama talupere jõulueelsetest toimetamistest.

Uurime üheskoos, millised olid vanal ajal jõulueelsed tegemised. Millal algas jõuluaeg? Mida jõuluaial söödi ning millised olid jõuluehted? Nendele ja paljudele teistele küsimustele otsime vastuseid. Küpsetame veskiahjus pühadeleiba, teeme ürdivõid, külastame laudas loomi ning meisterdame Jakobsoni saunamajas jõuluehteid. Osalustasu 8.00 €, alla 3-aastased on tasuta.

Kell 13–14.30 võimalus sõita hobusega. Hind 3.00 €

Info ja registreerimine muuseumi telefonil 58 6000 25 või e-postil kurgja@memu.ee

Inge Sipelga

C. R. Jakobsoni Talumuuseumi perenaine

EELK VÄNDRA MARTINI KIRIKUS

Advendiaja jumalateenistused armulauaga pühapäeviti kell 11

24. detsembril kell 16 PÜHA JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS
Kaasa teenib koguduse naiskoor

31. detsembril kell 11 aastalõpu jumalateenistus armulauaga

Õpetaja Ants Kivilo
tel 5396 0574

Rahulikku jõuluaega kõigile!

EELK PÄRNU-JAKOBI KOGUDUS

06.12 kl 14 2. advendi jumalateenistus armulauaga
13.12 kl 14 3. advendi jumalateenistus armulauaga
20.12 kl 14 4. advendi jumalateenistus armulauaga
24.12 kl 15 Jõuluõhtu jumalateenistus (kuni 150 inimest)
kl 16.30 Jõuluõhtu jumalateenistus (kuni 150 inimest)
kl 18 Jõuluõhtu jumalateenistus (kuni 150 inimest)
25.12 kl 14 1. Jõulupüha jumalateenistus armulauaga
27.12 kl 14 Jumalateenistus armulauaga
31.12 kl 18 Vana-aasta jumalateenistus

**Jumalateenistusel osalemisel on kohustuslik kanda maski.
** Kui tunned, et oled haige, püsi palun kodus.*

Koguduse kantselei avatud T, K, R 10.00 - 14.00
Kantselei telefon 44 64 650, 54516999
Sekretär Sigrid Reimets
Kalmistuvaht Aira Safronov +372 53964729
Hooldajaõpetaja Kristiina Jõgi +372 5300 7075
Diakon Jane Väin +372 5451 6999

PUHHID TÄNAVAD

Vändra lasteaia Puhhide rühm tänab lapsevanem **Peep Pärnoja**, kes asendas mängumaja aknaaugul vineertahvli klaasiga. Peep võttis kätte, tõi tööriistad ja klaasi ning töö sai tehtud. Nüüd paistab jälle valgus korralikult sisse ja maja välisilme on kohe palju parem. Aitäh, Peep!

Teine tänu läheb lapsevanem **Triin Sarapikule**, kes organiseeris kõrvitsate kogumise Tallinna loomaiale. Vanemad töid kõrvitsad lasteada, Triin tellis DPD kulleri järele, sellega kulus tal natuke nährvirakke, kuid lõpuks sõitsid kõrvitsad siiski Tallinnasse. Aitäh, Triin!

Puhhide rühma õpetaja Urve Jürjets

PÄRNU HAIGLA VERETALITUS KUTSUB VERD LOOVUTAMA
15.12 ja 29.12.2020
VÄNDRA KULTUURIMAJJA
kell 9.00–11.30

Kaasa võtta sõbrad, hea tuju ja isikut tõendav dokument

Jäame teid kõiki ootama!
Lisainfo 4473 253

Politsei- ja Piirivalveamet

ASTU ABIPOLITSEINIKE RIDADESSE

Kõik algab esimesest sammust. Vaata täpsemalt abipolitseinik.ee

*Ilusat jõuluootust!
Rahulikku Jõulupühi!
Rohket Jumala õnnistust
ja tervist uuel aastal!*

EAÕK Vändra Ap. Peetruse-Pauluse kogudus
tänab kõiki abilisi ja annetajaid

Jõulujumalateenistus
26. detsembril kell 11.00

KINNISVARA

Ostame talumaja koos metsa või põllumaaga. Hooned võivad vajada põhjalikku remonti. Telefon 5666 9006

OÜ Vändra ostab ja rendib põllumaad. Info tel 506 0938, 510 9008
vandra@agron.ee

OÜ Viljamaa ostab ja võtab rendile põllumaad Vändra vallas. Tiit.Soosaar@gmail.com tel 56 482 492

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

MITMESUGUST

Jaani Trahter üürib välja saunaruumi basseini ja eesruumiga (mahutab ca 10 inimest). Sobib ka peredele. Tel 5868 2171

Massaaž soodsas hinnaga Vändras. Tel 5554 7692 Elena.

Ostan VANAVARA - Tarbeklaasi tooted, mööbel, dokumendid, fotod, mänguasjad, nõud, tööriistad, ehted, kunst, mootorrattad ja palju muud! Ardo, 56 07 85 79

Koristan Teie territooriumi risustavast vanarauast. Viin ise ära. Hind kokkuleppel. Tulen kohale iga ilmaga. Tel + 372 5851 7174

Advendikontserdid

06.12.2020
Vigala kirikus
kell 13:00

Vihula naiskoor Tello

Vigala meeskoor

Anni Wilsberg ja Aveli Meeles

13.12.2020
Pärnu-Jaagupi kirikus
kell 16:00

Pärnu-Jaagupi naiskoor Jakobi

Vigala meeskoor

Anni Wilsberg ja Aveli Meeles

Tasuta

*Mis tulema peab – see tuleb.
Kellel saab otsa aeg – see läheb.
Minnes võtab ta lambist tule
ja süütab taevasse tähe.*

Mälestame endist kolleegi
MILVI JÕEMETSA
avaldame kaastunnet omastele.

Tootsi Kultuuri- ja Spordikeskuse ning Tootsi Halduskeskuse kollektiiv

Mälestame

VALDO PAARA
26.09.1934 – 17.11.2020

JUHAN NUUT
7.11.1942 – 17.11.2020

ARNO MAIDLA
6.02.1944 – 9.11.2020

HARRI SAI
9.07.1946 – 22.10.2020

REIN PÕLDVE
25.07.1960 – 10.11.2020

AIVAR AHLI
13.08.1960 – 11.11.2020

TAIMO SAMMAL
13.11.1966 – 12.11.2020

VAIKE RAAP
7.06.1924 – 20.11.2020

HILDA TOOTS
4.04.1926 – 7.11.2020

RITA KONTUS
28.08.2020 – 6.11.2020

PILVI KAAS
12.11.1934 – 4.11.2020

MALLE RUDAKOVA
29.12.1936 – 27.10.2020

LEIDA TÄHEPÕLD
22.01.1941 – 27.10.2020

JUTA TEKKE
25.09.1941 – 27.10.2020

MILVI JÕEMETS
12.08.1942 – 16.11.2020

IMBI JÕGI
12.04.1946 – 20.11.2020

AILE ARTEL
3.06.1949 – 27.10.2020

TIINA LIPP
28.11.1949 – 22.10.2020

Õnne ja tervist, sünnipäevalapsed!

VELLO KUTSAR	10.12	93
LAINA JAANSON	1.12	92
AINO LÜLL	5.12	92
ELLI SOOSALU	20.12	92
ENDEL KIVISALU	27.12	92
MILDA VESKIMÄE	2.12	85
ELFRIDA VIHTRE	22.12	85
SALME KARU	7.12	80
MEIDA VALLIVEERE	13.12	80
ÕILME USTAV	15.12	80
AINO HEIDEMANN	23.12	80
TÖNU TIISMAA	28.12	80
KAAREL ROHTSALU	1.12	75
KATRIN JÕEMETS	2.12	75
MART MÖLDER	7.12	75
HELLE RAIDMA	11.12	75
ILMA SEPANDI	12.12	75
MARE JAANISTE	19.12	75
KALJU PINN	19.12	75
TIJU METSLA	25.12	75
TIJU PAJUMÄE	2.12	70
MAIRE VAHERNA	6.12	70
MAIVI JEGONJAN	8.12	70
ELMAR TREIT	13.12	70
BORISS PAVLOV	16.12	70
ERIKA TUISK	16.12	70
ÜLO KOHV	28.12	70
LEA AASMAA	29.12	70
AIME TAMPU	29.12	70

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Annika Rahuoja ja Steven Pöderi
perre sündis 9. novembril
poeg Keven Kenneth Pöder.

Harrastusteatritrupp SIRJA Jõuluootusetendus lastele ja lapsemeelsetele

PÄKAPIKUD TEEVAD TÖÖD

autor Krista Mustonen
Jõuluootuse lugu heidab valgust päkapikkude töö kõigi poolele.
Mida märkavad ja kogevad päkapikud oma töös.

Kas kõikide laste sussid on piisavalt puhtad ja terved,
et sinna kommi panna? Mida teha siis kui päkapikud
kohtuvad kassiga? Millegi unistavad lapsed?

VÄNDRA KULTUURIMAJA EES
ÕUES
pühapäeval 29.nov
kell 17.00

OSADES: Pirella Kadakas
Krista Mustonen
Merja Hämäl-Epöllä
Janelle Kaur
Maarja Sappo

PEALE ETENDUST SUUTAVAD PÄKAPIKUD
KUUSEL JÕULUTULED

**Võtan vastu tellimusi
TOIDUKARTULITELE**

Kojuvedu.

Tel 52 05 578
Silver

VÄNDRA
RAAMATUKOGU
MUUSEUMITOAS AVATUD

Näitus

AINULT ÜLE 18-aastastele MINU VAIBA!

NÄHA SAAB VAIBAKUNSTI AUTORILT RUTH SAHIN
JA KOOSTÖÖS KAIRE ROHTLAGA VALMINUD
RAHVA LEMMIKTEOST "KULGEMISE KILLUD"

LAUPÄEVAL, 26. DETSEMBRIL kell 18.00
VÄNDRA KULTUURIMAJA EES ASUVAS PARKLAS

Põhja-Pärnumaa JÕULUKONTSERT 2020

esineb ansambel
The SWINGERS

KONTSERT ON TASUTA!

Pärnu-Jaagupi Rahvamaja

JÕULULAAT

11. detsembril kell 16-20
laul toimub õues!

Kell 18.00 kontsert
esineb TP-brass

Lisainfo telefonil
5885 5662 Gerda.

Metsade keskkonnasõbraliku majandamise korraldamine,
metsaomanike teadmiste täiendamine ja esindamine nende
huvide kaitsel.

**Metsaühistu on
metsaomaniku
esimene partner
metsa majandamisel**

MTÜ Ühinenud Metsaomanikud pakub teenuseid nii oma
liikmetele kui ka teistele metsaomanikele.

- Metsandusala konsultatsioon
- Kõikide metsakinnistuga seotud tööde korraldamine
- Jahinduslepingud
- Metsa sertifitseerimine

www.eestimetsad.ee info@eestimetsad.ee
+372 516 7650 Leia meid facebookist

Compressport kutsub

COMPRESPORT®
VEINO-MUSCULAR COMPRESSION TECHNOLOGY

18.-19. MISPO TALVEMARATON
4. - 5.12.2020 a. Start Vändra staadioni kõrval

www.mispo.ee

Pandeemia tõttu jääb ära,
toimub järgmisel aastal.

saun, afterparty igale lõpetajale

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Kinokava Vändra kultuurimajas

Pühapäev, 29. november

- kell 18.00 „Hüvasti NSVL“ (draama, komöödia)

Pühapäev, 6. detsember

- kell 14.00 „Hüvasti NSVL“ (draama, komöödia)
- kell 17.00 „Jõulud džunglis“ (seiklus, kogupere)

Pühapäev, 13. detsember

- kell 18.00 „Jõulud džunglis“ (seiklus, kogupere)

Pühapäev, 20. detsember

- kell 14.00 „Õölapsed“ (komöödia)

Pühapäev, 27. detsember

- kell 18.00 „Õölapsed“ (komöödia)

Kinopileti hind 5 eurot; õpilane, pensionär 4 eurot
Kinokavas võib tulla muudatusi!

Ilusat advendiaega!